

Ikäihmisten palveluita koskevat strategiset hankkeet ja hyvinvointialueen ajankohtaiset asiat

Vanhusneuvoston kokous 13.5.2025

Raija Kontio, hyvinvointialuejohtaja

Diat laadittu yhteistyössä Husin asiakasjohtaja Eija Isolahden ja Keusoten palvelujohtaja Mari Patrosen kanssa

- **Hyvinvointialueyhteistyö: Osastokapasiteetti** (sairaalapaikkojen Uudenmaanlaajuinen tulevaisuuden tarvesuunnitelma:
 - Nykytila: Uudenmaan vuodepaikkojen kokonaismäärästä ei ole kattavaa tietoa. Väestön ikääntyminen tulee haastamaan palvelujärjestelmää, koska erityisesti pth:n vuodepaikkojen tarve on pääasiallisesti ikääntyneillä. Pth vuodepaikkojen määrän tavoitetila/1000 >75-vuotiasta on tulevaisuudessa laskemassa 11-12:sta noin 9-10:een. Uusien investointien, taloudellisen ja tehokkaan tilankäytön näkökulmasta Uudenmaan vuodepaikkojen määrä tulisi tulevaisuudessa arvioida kokonaisuutena.
 - Tavoitteet: Ikääntyneet segmenttiryhmä on tehnyt suunnitelman, joka sisältää arvion Uudenmaan sairaalapaikkojen tarpeesta tulevaisuudessa sekä vaihtoehtoisten osastomallien kuten yhteisosastojen käytettävyydestä ja mahdollisuuksista.
 - Hyödyt: Suunnitelma mahdollistaa investointien kustannustehokkaamman suunnittelun, optimaalisemman ja taloudellisemman tilankäytön sekä potilaiden sujuvamat hoitopolut ja hoidon myös laadun näkökulmasta oikeassa hoitopaikassa.
 - Hanke etenee aikataulussa: Datapaketti on valmis, 25.4.2025 on järjestetty Ikääntyneet segmenttiryhmän työpaja ja 5.5.2025 projektin Kick off tilaisuus.
 - Osastokapasiteettiprojektiin eivät sisälly psykiatrisia, lastentautien, synnytysten ja naistentautien osastopaikkojen tai teho-osastopaikkojen tarpeet.

- **Uudenmaan osastokapasiteetin kokonaistarkastelu sekä arvio tulevaisuuden tarpeesta**
 - Sisältäen somaattiset osastopaikat esh:ssa ja pth:ssa, kotisairaala ja kuntoutus- ja arviointiyksiköt (pois lukien lastentaudit, naistentaudit ja synnytykset ja teho-osastopaikat)
 - Sisältää arvion myös eri tyyppisten osastomuotojen hyödynnettävyydestä esim. pth-esh hybridiosastot, Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin yhteisosastot
 - **Tavoitteena** antaa parempi valmius pitkäaikaiseen suunnitteluun, jo olemassa olevien sekä rakenteilla että suunnitteilla olevien sairaalarakennusten hyödyntämiseen ja kohdentamiseen niin, että osastopaikat kohdentuvat tarpeen mukaisesti
- **Ikääntyneen kotiutuminen päivystyksestä** (aiemmin Geriatrisen päivystyspotilaan hoitopolku)
 - Keskitytään iäkkään ihmisen kotiutumiseen päivystyksestä
 - erityisesti fokuksessa lääketieteellisen jatkohoidon järjestäminen
 - Tarkasteluun kaikki geriatriset potilaat (ei palvelujen piirissä olevat sekä kotihoidon ja asumispalveluiden asiakkaat)
 - **Tavoitteena** on uusintapäivystyskäyntien määrä väheneminen ja potilaan sujuva jatkohoitopolku
- **Yhtenäisen potilassiirtojärjestelmän käyttöön otto** Uudenmaan laajuisesti
 - **Tavoitteena** Navitaksen korvaaminen potilassiirroissa Uoma-järjestelmällä.

RRP2 hanke: 1.4 ESH-PTH yhdyspinnan parantaminen

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon vaikuttavuus 2023-2025

Yhteishanke, jossa mielialapotilaat siirretään ESH:sta PTH:oon ja sujuvoitetaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välistä siirtymää. Omasalkun hyödyntäminen.

Mielenterveyden vaikuttavuuspilotti

Kuntoutuksen kustannusvaikuttavuusanalyysi (ei HUS)

Kuntoutuksen/ kuntoutumista tukevien palvelujen vaikuttavuusmittariston luonti osaksi palveluketjujen vaikuttavuusperustaista ohjausta (ei HUS)

Kuntoutuksen ja kotiutuksen palveluprosessien kehittäminen 2023-2025

Kuntoutuksen / kuntoutumista tukevien palvelujen ja kotiutumisen palveluprosessien ja tiedolla johtamisen kehittäminen, soveltuvien järjestelmien hyödyntäminen ml. Omasalkku

Miepä, vammaiset ja ikääntyneet kotiutumisprosessin ja tiedolla johtamisen kehittäminen, Omasalkun hyödyntäminen

Hallitut asiakassiirrot ja asiakasvirtojen optimointi yhteispäivystyksen peruspalvelujen yhdyspinnassa, pilotoinnin laajennus 2024-2025

Uoman tai muun vastaavan ohjelmiston kilpailutus, hankinta, käyttöönotto ja jalkauttaminen

Yhteispäivystyksen tehostaminen 2023-2025

Datan käsittely ja analysointi, asiakasvirtojen kartoitus

Palvelupolkujen parantaminen asiakaslähtöisesti

Kuntoutuksen palveluprosessien kehittäminen 2023-2025

Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet	Valmistuneet tuotokset Kuntoutumista tukevat palvelut	Tavoiteltava muutos/vaikutukset
Kuntoutuksen ja kotiutuksen palveluprosessien ja tiedolla johtamisen kehittäminen, soveltuvien järjestelmien hyödyntäminen	Kehittämisen tiekartta 2023-2027 päivitetty ja validoitu Keusotessa, HUSissa ja yhdyspinnalla	- Kehittämisen ohjaaminen yhteisesti määritettyjen tavoitteiden mukaisesti - Palveluiden järjestäjillä selkeämpi kuva ikääntyneen kuntoutumista tukevista palveluista, niiden sisällöstä ja siten niiden hyödyntämisestä osana palveluvalikoimaa ja ikääntyneen palveluketjua - Asiakkaan ohjaaminen eri palveluihin selkiytyy ja yhteistyö toimijoiden välillä helpottuu
	Kuntoutumista tukevien palveluiden HUS-Keusote-yhdyspinnan palvelut kokoavan palvelukennoston sisältö ja yhteystietolistat ammattilaisille valmiit ja jaettu käyttöön Keusotessa ja HUSissa	
	Ikääntyneiden merkittävimpien kuntoutumista ja kotiutumista tukevien palvelujen - palveluprosessikokonaisuus on kuvattu - tiivistetty palvelukuvaus: mitä palveluita, kenelle, miten ohjaudutaan ja millä perustein	
	Keusoten sis. kehittäminen Tiedolla johtamisen tietotuotannon kehittäminen: mm. kirjaamisen käsikirja valmistunut	

Kotiutuksen palveluprosessien kehittäminen

Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet	Valmistuneet tuotokset Kotiutumisen palveluprosessit	Tavoiteltava muutos/vaikutukset
Vastuiden ja roolien selkiyttäminen, tavoitteiden asetannan, omistajuuden ja seurannan kautta.	Kotiuttamiseen liittyvien yhdyspinnan työryhmien toimintaa ja kokoonpanoja muokattu kotiuttamisen kehittämisen tarpeiden mukaisesti.	Tarkoituksenmukaiset toimijat mukana kehittämisen eri vaiheissa
Kotiuttamisen käsitteen ja prosessien kuvaus	Kartoitettu HUS-Keusote yhdyspinnassa tehdyt kotiuttamisen prosessikuvaukset Kartoitettu prosessikuvausten päivitys- ja yhtenäistämistarpeet yhdyspinnan sujuvuuden näkökulmasta	Lähtötilanne kotiutumisen toimintamallin kehittämiseksi
Priorisoitujen kehityskohteiden työstäminen ja konkreettisten ratkaisujen eteenpäin vieminen yhdyspinnalla	Kotiutumisen toimintamallin kehittäminen aloitettu syksyllä 2024, jatkuen syksyyn 2025 asti - Vertaiskehittäminen: Kartoitettu muilla valituilla hva:illa käytössä olevat kotiutumisen toimintamallit - Taustoitus: Kotiutumisen keskeisten käsitteiden ja lainsäädännön määrittely - Asiakasvirrat: Kotiutumisen asiakasvirtojen tunnistaminen ja visuaalinen kuvaus - Tavoitteiden konkretisointi: Käytännön toimenpiteiden määrittely tavoitteisiin vastaamiseksi; toimintamallin ohjaavien ajatusten sekä hyötyjen määrittely asiakkaan ja ammattilaisen näkökulmasta - Keusoten ja HUSin asiakasryhmälle moniammatillisuus huomioiden - Asiakasohjaajan ja hoitokoordinaattorin kotiutumisprosessissa tekemä yhteistyö - HUSin osalta kotiutumisen prosessi on nykytilan kuvaus. Prosessia muokataan kokeilun jälkeen Keusoten lopullisen prosessin pohjalta yhteensopivaksi. - Kokeilun suunnittelu: Kotiutumisen toimintamallin mukaisen moniammatillisen kotiutumisen kokeilun suunnittelu tehty - Kokeilun toteutus Keusoten akuuttiosastolla 31.3.-11.5.2025 - Kotiutumisen toimintamallin mukaisen toiminnan mahdollinen jalkauttaminen syksyllä 2025 Kotiutumisen tarkistuslista valmistunut Keusote-HUS-yhteistyössä ja otettu käyttöön Keusotessa. Tarkistuslistan, turvallisen kotiutumisen ja raportoinnin koulutukset pidetty ja tallenne valmistunut sekä jaettu Keusotessa.	- Kotiutuminen on entistä asiakaslähtöisempää - Kotiutuminen ja jatkohoitoon siirtyminen tehostuu ja sujuvoituu - Siirtoviiveet vähenevät

Hallitut asiakassiirrot ja asiakasvirtojen optimointi yhteispäivvystyksen- peruspalvelujen yhdyspinnassa, pilotoinnin laajennus 2024-2025

Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet	Valmistuneet tuotokset Potilassiirtojärjestelmä Uoma	Tavoiteltava muutos/vaikutukset
Uoman tai muun vastaava ohjelmiston kilpailutus, hankinta, käyttöönotto ja jalkauttaminen	Potilassiirtojärjestelmä Uoma otettu käyttöön useissa siirroissa Keusoten sisällä ja HUS-Keusote välillä Noin 25 yhteyttä palvelusta toiseen avattu, uusia avataan vielä lisää v. 2025	Kotiutumista ja jatkohoitoon siirtymistä tukevien toimintojen, tiedonsiirron ja yhteydenpidon tehostuminen Uoman avulla
	Uoman avulla toteutettu pienempiä tehostavia toimenpiteitä - Jonoon asettamisen mahdollistaminen - Salatusta sähköpostista/päällekkäisistä lähetekäytännöistä luopuminen - Työn tukena tarvittavien yksikkökohtaisten tietojen ja kriteerien lisääminen	- Siirtojen ja työn ennakointi mahdollistuu - Hukkaa ja päällekkäisyyttä poistuu - Potilaat siirtyvät oikeaan paikkaan ja työ tehostuu

Yhteispäivystyksen tehostaminen 2023-2025 (1/3)

Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet	Valmistuneet tuotokset Kerätyt ja analysoidut tiedot	Tavoiteltava muutos/vaikutukset
Datan käsittely ja analysointi, asiakasvirtojen kartoitus	116117 data: 116117 dataa 1.1.2023-30.4.2024 Keusote HTA kaikki sekä tules 116117 yhteydenotot Keusote 1.1.2023-31.5.2024 116117 yhteydenotot Keusote 1.1.2022-30.4.2024 - Keusoten asukkaiden 116117 HTA:t v. 2024, analyysit mipä ja tules	Keusoten toiminnan sekä sisäisen ja HUS-Keusote-yhdyspinnan kehittämisen suunnittelu tietoon perustuen
	HUS –data: - HUS Hyvinkään yhteispäivystys diagnooseittain tules 1-12_2023 - HUS Hyvinkään yhteispäivystys diagnooseittain tules 1-5_2023 vrt 1-5_2024 - Keusote tk-kiirevastaanottokäynnit Hyvinkään akuutti 6-12_2023 - Tules-potilaiden käynnit Hyvinkään yhteispäivystys 1.1.2023-23.9.2024	
	Kiireellisten palveluiden selvitys: - Keusote - HUS Päivystyksellisten palveluiden selvitys 2019-2022 Mipä - Keusote - HUS Päivystyksellisten palveluiden selvitys 2019-2022 Yleis - Keusote - HUS Päivystyksellisten palveluiden selvitys 2019-2022 Loppuraportti ja pohdinnat	
	Päivystyspalvelut MT-haastattelut 29.5.-11.6.2023 tulokset	
	Walk in -potilaiden analyysit: - Walk in -potilaat 17.4-31.5.2023 - SH HTA ja lääkäriille ohjautuneet	
	HUS fysioterapian suoritteet yhteispäivystyksessä 2014-2024	
	Suunniteltuja kiireellisten palveluiden käytön jatkoanalyysijä ei pystytty aloittamaan Keusoten resurssihaasteista johtuen	

Yhteispäivystyksen tehostaminen 2023-2025 (2/3)

Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet	Valmistuneet tuotokset Yhteispäivystyksen käytön vähentämiseksi ja yhdyspinnan ohjautumisen parantamiseksi	Tavoiteltava muutos/vaikutukset
Palvelupolkujen parantaminen asiakaslähtöisesti	Kartoitettu yhteispäivystyksen ja päivystysavun ohjeistukset tules- ja mipä-potilaiden ohjaamiseen sekä yhteistyörakenteet	• Yhteispäivystyksen tarpeeton käyttö vähenee (ml. kustannussäästöt) • Ammattilaisten työ helpottuu ja HUS-Keusote-yhdyspinnan potilasohjaus paranee • Asiakkaan hoitoon pääsy nopeutuu ja sujuvoituu
	Luotu ohjeistukset mipä-potilaan ohjaamisesta Keusoten palveluihin (eriteltynä aikuiset sekä lapset, nuoret ja opiskelijat), joka jaettu yhteispäivystykseen, HUS psykiatrialle sekä 116117 päivystysapuun • 116117 päivystysavussa käytössä oleva potilasohjauksen ohje • Yhteispäivystyksessä käytössä oleva ohjeistus potilaan ohjaamiseksi Keusoten palveluihin	
	Em. ohjeistukset päivitetty ja yhteistyörakenteisiin liittyen tehty muutosehdotukset tiedonsiirron varmistamiseksi jatkossa	
	Arvioitu Keusoten nettisivuja ja tehty muutosehdotuksia päivystyskäytön vähentämiseksi ja mipä-asiakkaiden ohjautumisen parantamiseksi • Listattu Keusoten nettisivuihin liittyvät muutostarpeet sivujen kehittäjille • Sis. mm. yleiset kehitysehdotukset hoitoon ohjautumisen porrastamiseksi; esimerkkien hyödyntäminen kiireellisten tilanteiden ja päivystystarpeen arvioimiseksi; kohdennetut ehdotukset mipä- ja TULES-potilaat • Välitetty yleiset kehitysehdotukset viestinnälle ajankohtaisviestintään ja someen liittyen • Esim. tyyppitapaturmiin ja "kausivammoihin ja -vaivoihin" liittyvät ohjeistukset; omahoito-ohjeet; infot tilanteista, jotka vaativat päivystystä	
	Kartoitettu HUS-Keusote-yhdyspinnan rakenteet ja tehty toimenpide-ehdotukset ohjeistuksiin liittyvän tiedonkulun varmistamiseksi tulevaisuudessa (esim. käytänteet; TULES- ja mipä-edustajat)	

Yhteispäivystyksen tehostaminen 2023-2025 (3/3)

Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet	Valmistuneet tuotokset Yhteispäivystyksen käytön vähentämiseksi ja yhdyspinnan ohjautumisen parantamiseksi	Tavoiteltava muutos/vaikutukset
Palvelupolkujen parantaminen asiakaslähtöisesti	Arvioitu Uoman hyödyllisyyttä TULES-oireisten ohjaamisessa päivystyksestä Keusoten ft:n SVO:lle	- Asiakkaan hoitoon pääsy ja hoidon sujuvuus mahdollistuu nopeasti SVO-toiminnan ideologialla (kriteereiden täyttyessä vastaanotolle 1-3 vrk sisällä) - Voidaan välttää päivystykseen ohjautuminen - Kustannussäästöt
	Tunnistettu monia mipä-asiakkaan hoitoon ja ohjautumiseen liittyviä haastekohtia ja tunnistettu erinäisiä toimenpiteitä tarpeeseen vastaamiseksi: kaikki tieto jaetaan Keusoten sisäisen kehittämisen tueksi	- Yhteispäivystyksen tarpeeton käyttö vähenee (ml. kustannussäästöt) - Ammattilaisten työ helpottuu ja HUS-Keusote-yhdyspinnan potilasohjaus paranee - Asiakkaan hoitoon pääsy nopeutuu ja sujuvoituu
	Tiedotettu yhdyspinnan toimijoita (mm. HUS Hyvinkää yhteispäivystys ja 116117 päivystysapu) Keusoten sisäisen kehittämisen tuotoksista ja päivitetty niihin liittyviä ohjeistuksia: - Aikuisten avokuntoutuksen, fysioterapian keskitetty ohjaus-, konsultointi-, puhelinpalvelu - Fysioterapeutin suoravastaanottotoiminnan SVO laajentaminen - Mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut kokoava työkalu - Kuntoutumista tukevien palvelujen yhdyspinnan palvelutarjotin & yhteystietolistat	
Palvelupolkujen parantaminen asiakaslähtöisesti	<i>Suoravastaanottoaikoja lisättiin alueella yhtenäisesti kaikissa sotekeskusten fysioterapian toimipisteissä</i> <i>Kirjauskäytänteitä walk-in-potilaiden tunnistamiseksi on edistetty, on saatu oma aikatyyppi käyttöön 5/2024.</i>	Keusoten sisäinen kehittäminen TULES- ja mipä-potilaiden osalta

Tavoiteltava muutos: Palvelutuotannon johtamista rikastetaan palvelukokonaisuuksien johtamisella

Miten?

PALVELUKETJU

Palveluketju sisältää **kaikki ikäryhmälle tarjottavat palvelut** varhaisesta tuesta erikoissairaanhoidon.

Keusotessa palveluketjut (3kpl) on jaettu **väestön ikäryhmittäin**

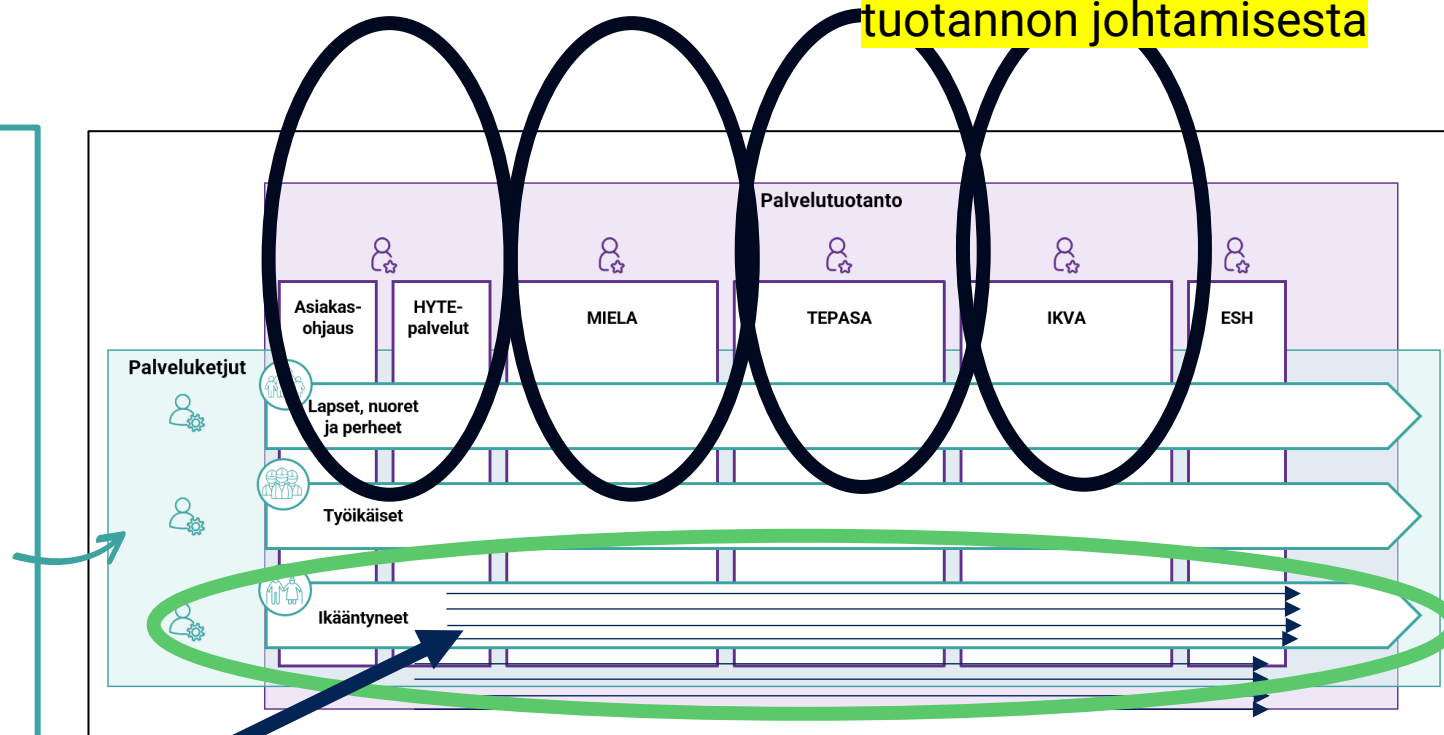
- Lasten, nuorten ja perheiden palveluketju
- Työikäisten palveluketju
- Ikääntyneiden palveluketju

Palveluketjun omistaa ja sitä johtaa palvelujohtaja. Kaikkia läpileikkaavan **asiakasohjauksen** omistaa integraatiojohtaja.

Palveluketjut segmentoidaan palvelutarpeen mukaisiin asiakasprosesseihin. Asiakkuuspäällikkö vastaa palveluketjusta prosessitasolla ja palvelupäälliköt prosessien tarvitsemista eri palvelujen toimivuudesta. **Työnjako tarkentuu pilotin aikana.**

Pistemäisestä tuotannon johtamisesta

asiakaslähtöisten palvelukokonaisuuksien johtamiseen

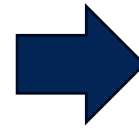
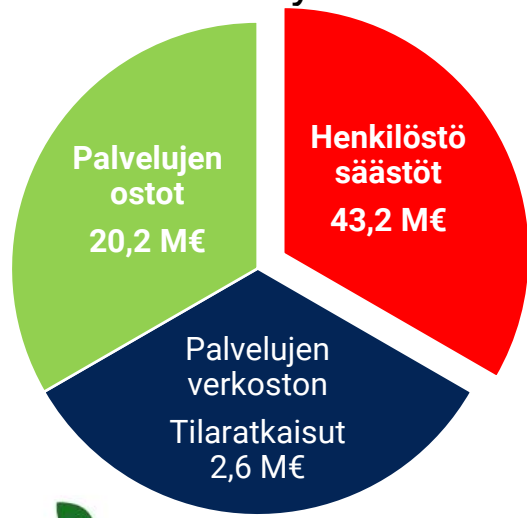
Hyvinvoiva ja elinvoimainen Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma
v.2025-27 (yht.66me) viitoittaa tietä
kohti talouden tasapainoa. Hyväksytty
aluehallituksessa 22.4.2025.

Valtiovarainministeriö edellyttää tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa alijäämien kattamiseksi

- Hyvinvointialuelaki edellyttää talouden tasapainoa, Keusoten alijäämä yli 133 Me (v.23-24 osalta)
- Aluevaltuusto on päättänyt 12.12.2024 alijäämien kattamisesta vuoden 2027 loppuun mennessä, aluevaltuustolle ollaan esittämässä tätä pidempää kattamisaikaa -> **henkilöstösäästöt edellyttävät toiminnan muutoksia**
- **Muutamme toimintaa ja varmistamme lakisääteiset palvelut**, joskus se voi tarkoittaa myös palveluiden heikentymistä asiakkaan näkökulmasta

- eläköitymiset
- hyödyntämällä sisäisiä siirtymiä / varahenkilöstön kasvattaminen
- työn osa-aikaistaminen
- henkilöstörakenteen optimointi / millaisella henkilöstörakenteella työtä tehdään
- työvuorosunnittelun optimointi / henkilöstön osaamisen tehokas hyödyntäminen
- henkilöstön irtisanominen
- johtamisrakenteen muutokset (palveluketjujen johtaminen)
- uudet tehtävänkuvat (vaikutukset palkkaukseen)
- sekä henkilöstön että työyhteisöjen työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen
- digitalisaation hyödyntäminen (automatisaatio ja tekoäly) prosessien kehittämisessä
- henkilöstön nostot / ideat

Ydinsanomat

Tämän varmistamme:

- Aukkaidemme lakisäateiset palvelut turvataan
- Kykymme vastata maamme suurimpaan väestön palvelutarpeen kasvuun
- Keusoten palvelutarjonta vastaamaan rahoitusta
- Henkilöstö voi keskittyä perustehtävän toteuttamiseen
- Keski-Uudenmaan itsenäisyys hyvinvointialueena säilyy

Emme vain sopeuta, vaan toteutamme kokonaisuuden, jossa

- teemme rakenteellisia uudistuksia,
- kehitämme toimintaamme huomioiden kustannusvaikuttavuuden,
- kehitämme palvelujen verkostoa,
- siirrämme painopistettä digitaalisiin kanaviin ja
- turvaamme lähipalvelut.

